

Seminář z ekonomie

Časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v oktávě (4. ročníku). Volně navazuje na vyučovací předmět základy společenských věd. Výuka probíhá většinou v kmenové třídě, v učebně s multimediálním zařízením, v prostorách vhodných k přednáškám, nebo mimo školu.

Obsahové vymezení:

Cílem semináře je přehledu o fungování tržního mechanismu z pohledu dílčích ekonomických subjektů (domácností a firem) a z pohledu celého národního hospodářství.

Předmět zpracovává témata z těchto vzdělávacích oblastí:

Člověk a společnost (obor Občanský a společenskovědní základ),
Člověk a svět práce (a stejnojmenný obor),

V předmětu si student osvojuje základní obsah, vnitřní členění a terminologii těchto společenských věd:

- Politologie a mezinárodní vztahy (Občan ve státě, Mezinárodní vztahy, globální svět – kvinta, 1. ročník)
- Právo, ekonomie (Občan a právo, Pracovně právní vztahy, Pracovně-právní vztahy, Tržní ekonomika, Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice, finance – 3. ročník)

Výchovné a vzdělávací strategie:

► Pro nabývání kompetencí k učení

- Zadáváním vhodných úloh a přípravou dostatečného množství různých zdrojů dat vedeme studenty k posuzování a vyhodnocování pravdivosti získaných informací a jejich kritickému hodnocení.
- Pravidelným zadáváním úloh, referátů, individuálních i skupinových projektů vedeme studenty k vytváření žádoucích studijních návyků.
- Vedeme studenty k vyhledávání, kritickému hodnocení a dalšímu zpracování informací, včetně internetových zdrojů informací.

► Pro nabývání kompetencí k řešení problémů

- Předkládáním problémových situací z každodenní praxe, z novinových článků, aktuálního společenského dění vedeme studenta k analyzování, k vyvozování závěrů, k obhajování vlastních postojů.
- Pomocí anket, dotazníkových průzkumů, diskusí vytváříme pro studenty dostatečný prostor ke zjišťování pravdivosti vyslovovaných teorií a hypotéz.
- Řešením a rozбором testů i dalších zadaných prací pomáháme studentům rozvíjet kritické a analytické myšlení, logiku, představivost a verbální dovednosti.
- Navozujeme modelové situace a různé způsoby řešení.

► Pro nabývání kompetencí komunikativních

- Systematicky vedeme studenty k vyjádření jejich myšlenek a názorů.
- Navozujeme problémové situace (skupinová práce, práce ve dvojicích), při nichž student ve spolupráci s ostatními vyhledává potřebné informace, třídí je a zpracovává.

► **Pro nabývání kompetencí sociálních a personálních**

- Ve skupinové práci dáváme studentovi prostor pro uplatnění jeho individuálních schopností, vědomostí a dovedností.
- Navozujeme takové aktivity (např. skupinová práce), během nichž student konstruktivně řeší problémy s ostatními.

► **Pro nabývání kompetencí občanských**

- Vyžadováním zodpovědného a tvůrčího přístupu k plnění povinností a úkolů vedeme studenty k zodpovědnosti k sobě i ostatním.
- Soustavným společným komentováním společenského dění a vhodně zvolenými aktivitami (např. ankety na aktuální téma, diskuse) vedeme studenty ke sledování aktuální společenské, politické, ekonomické a sociální situace v ČR i ve světě.
- Modelovými situacemi vyžadujeme aktivní přístup studentů.

► **Pro nabývání kompetencí k podnikavosti**

- Vedeme studenta ke schopnosti rozvrhnout si vlastní práci a čas věnovaný studiu.
- Připravujeme studenta modelovou situací tak, aby jako budoucí uchazeč o zaměstnání obstál při přijímacím pohovoru.
- Vedeme studenty k uvědomělému plánování budoucího studia.
- Seznamujeme studenty s právním a ekonomickým prostředím našeho státu, aby si uvědomovali realitu tržního prostředí, jeho výhody i nevýhody.

EKONOMIE – oktáva, 4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Průř. témata, pozn.
Student: <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí definici ekonomie skrze analýzu příslušných klíčových slov ▪ rozumí problému omezenosti zdrojů ▪ vysvětlí rozdíly mezi zvykovou, příkazovou tržní ekonomikou v souvislosti s různými kombinacemi vstupů k výrobě výstupu a způsobem rozdělení výstupu ▪ se orientuje v problematice pozitivní a normativní ekonomie ▪ chápe rozdíl mezi mikroekonomickým a makroekonomickým přístupem ke zkoumané realitě 	Úvod do ekonomie Předmět ekonomie, metody a chyby při zkoumání, pozitivní a normativní ekonomie, mikroekonomie a makroekonomie	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ chápe principy ekonomického stylu myšlení na konkrétních příkladech nákladů obětované příležitosti a utopených nákladů 	Principy ekonomického myšlení Náklady obětované příležitosti, utopené náklady	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí podstatě tržní ekonomiky ▪ chápe význam základních ekonomických pojmů ▪ ovládá základní techniky poptávkově-nabídkové analýzy ▪ rozumí procesu tvorby tržní ceny ▪ chápe princip fungování neviditelné ruky trhu 	Trh a tržní systém Dělna práce, směna, peníze, definice a typy trhů, tržní subjekty, poptávka, nabídka, tržní rovnováha, konkurence, proces tvorby tržní ceny, základní úkoly trhu, neviditelná ruka trhu	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí odvození individuální poptávky pomocí přímo měřitelného užítku spotřebitele ▪ chápe význam cenové elasticity poptávky v procesu tvorby tržní ceny 	<p>Užitek spotřebitelů a poptávka Cíle spotřebitele, kardinalistická teorie užítku, cenová elasticita poptávky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ se orientuje v problematice fixních, variabilních a celkových nákladů firem v krátkém období 	<p>Náklady firmy Analýza nákladů v krátkém období</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná rozdíl mezi účetním a čistým ekonomickým ziskem ▪ vysvětlí princip odvození křivky nabídky na konkrétních příkladech z praxe ▪ vysvětlí konstrukci bodu zvratu 	<p>Maximalizace zisku a nabídka Zisk, účetní a čistý ekonomický zisk, volba výstupu dokonale konkurenční firmou, tvorba nabídkové křivky, nabídka firmy a bod uzavření, nabídka firmy a bod zvratu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ se orientuje v problematice dokonalé a nedokonalé konkurence ▪ zná základní rozdíly mezi monopolem, oligopolem a monopolní konkurencí ▪ porovnává jednotlivé metody protimonopolní regulace z pohledu jejich efektivní aplikace 	<p>Dokonalá a nedokonalá konkurence Charakteristika dokonalé konkurence, charakteristika nedokonalé konkurence, rovnováha firmy v nedokonalé konkurenci, typy nedokonalé konkurence, monopol, oligopol, monopolistická konkurence, protimonopolní konkurence</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ se orientuje v problematice zkoumání základních tendencí ve vývoji národního hospodářství, historického vývoje dané ekonomiky a možností ovlivnění hospodářských cyklů ▪ zná cíle a nástroje makroekonomie 	<p>Charakteristiky makroekonomie Postavení makroekonomie v rámci obecné ekonomické teorie, cíle a nástroje v makroekonomii</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí základnímu makroekonomickému koloběhu ▪ objasní výdajovou metodu měření hrubého domácího produktu 	<p>Výkon ekonomiky, měření ročního produktu/důchodu Makroekonomický produkt a důchod, hrubý domácí produkt – metody měření</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumí podstatě agregátní poptávky včetně faktorů, které ji ovlivňují ▪ rozliší mezi keynesiánském a klasickým přístupem k agregátní nabídce ▪ zná determinanty potencionálního produktu 	<p>Agregátní nabídka a poptávka, potencionální produkt Agregátní poptávka, agregátní nabídka – keynesiánský přístup, agregátní nabídka – klasický přístup, potencionální produkt</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišuje pojmy ekonomický růst a hospodářský cyklus ▪ se orientuje v problematice mezinárodního srovnávání národních ekonomik podle ekonomické síly a ekonomické úrovně ▪ zná jednotlivé fáze hospodářského cyklu ▪ objasní základní příčiny hospodářských cyklů 	<p>Ekonomický růst a hospodářský cyklus Pojetí ekonomického růstu, mezinárodní srovnávání, teorie hospodářského cyklu, fáze hospodářského cyklu, příčiny hospodářského cyklu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí základní funkce a formy peněz ▪ zná, jakým způsobem komerční banky tvoří zisk ▪ mikroekonomické a makroekonomické funkce centrální banky ▪ vysvětlí princip kvantitativní teorie peněz 	<p>Peníze a bankovní systém Vývoj peněz, funkce a formy peněz, komerční banky, centrální banka, kvantitativní teorie peněz</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí princip absolutních a komparativních výhod v mezinárodním obchodě ▪ vysvětlí rozdíl mezi volným obchodem a protekcionismem ▪ se orientuje v problematice měnových kurzů ▪ vysvětlí dopady apreciacie a deprecie české koruny na export a import 	<p>Otevřená ekonomika Mezinárodní obchod, absolutní a komparativní výhody, viditelné a neviditelné překážky v mezinárodním obchodě, měnový kurz a jeho determinanty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí makroekonomické cíle v oblasti zaměstnanosti a cenové stability ▪ zná typy nezaměstnanosti včetně příslušných důsledků ▪ navrhne způsoby, jak snížit nezaměstnanost ▪ zná typy inflace z hlediska příčin jejího vzniku ▪ uvede, jak centrální banka postupuje ve snaze o dosažení cenové stability 	<p>Nezaměstnanost, inflace Podstata nezaměstnanosti, typy a důsledky nezaměstnanosti, podstata a formy inflace, příčiny a důsledky inflace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ formuluje podstatu a cíle hospodářské politiky ▪ rozlišuje mezi jednotlivými typy hospodářské politiky ▪ zná nositele hospodářské politiky ▪ posuzuje účinnost hospodářské politiky prostřednictvím tzv. magického čtyřúhelníku 	<p>Hospodářská politika a její účinnost Podstata a cíle hospodářské politiky, nástroje hospodářské politiky, typy hospodářské politiky, nositelé hospodářské politiky, účinnost hospodářské politiky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ se orientuje v problematice přechodu české ekonomiky od systému centrálně plánované ekonomiky směrem k ekonomice tržní ▪ zná klady a zápory výchozích podmínek české ekonomiky ▪ vysvětlí základní pilíře transformačního procesu 	<p>Transformace české ekonomiky Transformační proces v ČR, výchozí podmínky – klady a zápory, program ekonomické transformace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí základní motivy a příčiny evropské integrace ▪ objasní rozdíly mezi pásmem volného obchodu, celní unií, společným trhem, hospodářskou a měnovou unií, politickou unií 	<p>Evropské integrační procesy Motivy a příčiny evropské integrace, typy ekonomické integrace</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zná základní principy fungování společné evropské měny vycházející z teorie otevřené ekonomiky ▪ posoudí výhody a rizika společné evropské měny pro Českou republiku 	<p>Přínosy a náklady společné měny euro Předpoklady a efekty zavedení eura z pohledu ekonomické teorie, přínosy a náklady zavedení eura, euro a Česká republika</p>	